

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ - ΠΕΜΠΤΗ 17 ΜΑΪΟΥ 2018
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: (4)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλαστικά όνειρα, πραγματικοί εφιάλτες

Μια νεαρή αρσενική φάλαινα που πέθανε πρόσφατα ανοιχτά των νοτιοανατολικών ακτών της Ισπανίας είχε στο στομάχι της τριάντα κιλά ανθρώπινων σκουπιδιών: κυρίως πλαστικές σακούλες, σκοινιά, σάκους πολυπροπυλενίου και άλλα πολλά. Το κήτος πέθανε αφού δεν μπορούσε να αποβάλει τα απορρίμματα από το πεπτικό του σύστημα. Στην άλλη όχθη του Ατλαντικού, στην Καραϊβική, ανοιχτά των ακτών της Ονδούρας, έχει σχηματιστεί ένας **συμπαγής** όγκος πλαστικών απορριμμάτων, διαμορφώνοντας μια «πλαστική ήπειρο». Οι εικόνες αυτές είναι πραγματικά συγκλονιστικές και **αποτυπώνουν** το μέγεθος ενός προβλήματος που κανένας μας δεν θέλει να ξέρει.

Κάθε χρόνο χιλιάδες θαλάσσιες χελώνες, ψάρια και θαλασσοπούλια χάνουν τη ζωή τους από τα πλαστικά στους ωκεανούς, καθώς η λεγόμενη οικολογική συνείδηση όλων μας είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Το οικοσύστημα ως ένα Όλον με πλήρη αλληλεξάρτηση του ενός είδους από τα άλλα, αλλά και ως ένα πλαίσιο ζωής για όλα τα είδη, θεωρείται ότι διαθέτει απεριόριστες δυνατότητες απορρόφησης του οικολογικού μας αποτυπώματος, κάτι που αποτελεί τεράστια πλάνη. Οι τυχαίες συνθήκες που επέτρεψαν ιστορικά την εμφάνιση των ζωικών ειδών, μαζί και του ανθρώπου, μπορούν, πάλι «τυχαία», να οδηγήσουν στην εξαφάνισή τους.

Απόλυτη **συνάφεια** με τη συμπεριφορά μας αυτή έχει η παραγωγή ενός «πλαστικού» πολιτισμού με «πλαστικά» οράματα, ψευδαισθήσεις και φαντασιώσεις αιωνιότητας. Ο επεκτατισμός, η αρπαγή, η λεηλασία και ο αποικισμός όλο και μεγαλύτερου μέρους της φύσης από τα ανθρώπινα τεχνουργήματα κατατρώνε τις σάρκες ενός πεπερασμένου και αναλώσιμου πλανήτη. Φυσικά ο καπιταλισμός μπορεί να

συνοψιστεί στην εξίσωση «περισσότερα = καλύτερα», λογική που συνεπάγεται τη διαρκή συσσώρευση, αποθησαύριση και φυσικά την ατέρμονη κατανάλωση.

Η ψευδαίσθηση ότι θα μπορούμε πάντοτε να καταναλώνουμε και να ζούμε όπως κάνουμε σήμερα είναι το ανάλογο των νεανικών ψευδαισθήσεων ότι δεν μας αγγίζει τίποτα και ότι θα ζήσουμε για πάντα. Φυσικά η πραγματικότητα είναι διαφορετική τόσο για όσους δεν ενηλικιωθούν εγκαίρως όσο και για εκείνους που επιμένουν να διατηρούν την ανευθυνότητα της παιδικής ηλικίας.

Η ανάγκη μιας λιτής αφθονίας και μιας μετρημένης ζωής φυσικά πρέπει να είναι μια συνειδητή κοινωνική επιλογή και όχι μια επιβεβλημένη επιλεκτικά από τα πάνω λιτότητα στους περισσότερο ευάλωτους. Σε κάθε περίπτωση, δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι το περιβαλλοντικό πρόβλημα θα έχει όχι και τόσο μακροπρόθεσμες πολιτικές **συνέπειες**, στον βαθμό που η διανομή των φυσικών πόρων και των προϊόντων στο μέλλον θα επιβάλει **σίγουρα** αυταρχικές λύσεις και ολοκληρωτικού χαρακτήρα μέτρα. Άρα, το θέμα της περιβαλλοντικής καταστροφής πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν μια διπλή απειλή: αφενός κατά της συνέχισης της βιοποικιλότητας και της ίδιας της ζωής έτσι όπως την ξέρουμε και αφετέρου κατά της ίδιας της δημοκρατίας, έστω όπως τη ζούμε σήμερα.

Όπως έλεγε ο Φρίντριχ Ένγκελς, με τον άνθρωπο η φύση φτάνει να στοχάζεται τον εαυτό της, δηλαδή να αποκτά συνείδηση της ύπαρξής της. Εάν οι άνθρωποι αποτύχουμε να προστατεύσουμε το «ανόργανο σώμα μας», τη φύση, θα έχουμε υποθηκεύσει το μέλλον μας και θα έχουμε αποδείξει την ανικανότητά μας να ενηλικιωθούμε και να ζήσουμε ως αυτόνομα όντα.

Τάσος Τσακίρογλου, *ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ*, 13.04.2018 (Διασκευή)

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100-120 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Με βάση το κείμενο, να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε τις παρακάτω διαπιστώσεις,

γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη:

1. Μια νεαρή αρσενική φάλαινα πέθανε δηλητηριασμένη από την κατάποση συσσωρευμένων απορριμμάτων.
2. Το οικοσύστημα δεν διαθέτει απεριόριστες δυνατότητες απορρόφησης του οικολογικού μας αποτυπώματος.
3. Οι τυχαίες συνθήκες που επέτρεψαν ιστορικά την εμφάνιση των ζωικών ειδών, μαζί και του ανθρώπου, μπορούν, πάλι τυχαία, να οδηγήσουν στην εξαφάνισή τους.
4. Ο καπιταλισμός μπορεί να συνοψιστεί στην εξίσωση «περισσότερα = καλύτερα», λογική που συνεπάγεται τη διαρκή συσσώρευση πρώτων υλών.
5. Η λιτότητα πρέπει να αποτελεί συνειδητή επιλογή των κοινωνιών και όχι επιβολή από τους ισχυρούς στους αδύναμους.

Μονάδες 10

B2. α) Να εντοπίσετε τα δομικά μέρη της πρώτης παραγράφου του κειμένου «**Μια νεαρή αρσενική φάλαινα ... που κανένας μας δεν θέλει να ξέρει**» (μονάδες 3) και να βρείτε με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η ίδια παράγραφος (μονάδες 2).

β) Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου «**Όπως έλεγε... ως αυτόνομα όντα**» ποιον τρόπο πειθούς χρησιμοποιεί ο συγγραφέας; (μονάδα 1) Τι πετυχαίνει ο συγγραφέας χρησιμοποιώντας αυτόν τον τρόπο πειθούς; (μονάδες 2)

Μονάδες 8

B3. α) Να γράψετε ένα σ υ ν ώ ν υ μ ο για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου με έντονη γραφή:

συμπαγής, αποτυπώνουν, συνάφεια, συνέπειες, σίγουρα.

Μονάδες 5

β) Να γράψετε ένα α ν τ ώ ν υ μ ο για καθεμιά από τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου:

απεριόριστες, πλάνη, ανευθυνότητα, μακροπρόθεσμες, αυταρχικές.

Μονάδες 5

B4. α) Να αναγνωρίσετε το κειμενικό είδος στο οποίο ανήκει το παραπάνω κείμενο **(μονάδες 2)** και να αιτιολογήσετε την άποψή σας **(μονάδες 3)**.

β) Να δικαιολογήσετε τη χρήση της άνω και κάτω τελείας στη λέξη **σκουπιδιών**: και των εισαγωγικών στη φράση **«πλαστική ήπειρο»** στην πρώτη παράγραφο του κειμένου. **(μονάδες 2)**

Μονάδες 7

Γ1. Σε ομιλία που θα εκφωνήσετε στο σχολείο σας με αφορμή την παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος, να αναφερθείτε α) στους κινδύνους που προκαλεί στο περιβάλλον ο σύγχρονος τρόπος ζωής και β) στον ρόλο που καλείται να διαδραματίσει το σημερινό σχολείο, προκειμένου να αποσοβηθεί ο κίνδυνος της καταστροφής του πλανήτη μας. (500-600 λέξεις).

Μονάδες 40

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ